

83 To. F. 420

F. 7. num. 32. G.

Z

Q. D. B. V.
DE

1722, 4^a 12

F E V D I S CASTRENSIBVS,

T. 231

Don

Burg = Lehen!

PRAESIDE,

IOHANN. WILHELMO
WALDSCHMIEDT, JCTO,
SERENISSIMI ET POTENTISSIMI
HASSIAE LANDGRAVII PRO-CANCELLARIO
ACADEMIAE, CONSILIARIO REGIMINIS,
ET PROFESSORE P. O.

DISPUTABIT,

AD DIEM APRILIS MDCCXXII.
A. & R.

GOTHARD. FRIDER. APPOLDT,
ONOLDO FRANCVS.

MARBURGI CATTORVM,
TYPIS PHILIPPI CASIMIRI MÜLLERI, ACAD.

de
1722

F E V D I S

CASTRENSIBVS

PRÆSIDIS

IOHANN. WILHELMO

WALDSCHMIEDI. IOTO.

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

HERMANNI LANDGRAVI PRO-CANCELLARIO

ACADEMIE CONSILARIO REGIMINI

ET PROFESSORI P. O.

DISPUTAVIT

AD DEM. APRILIS MDCCLXXII.

A. & R.

GOTTHARD FRIDER. APOLDT.

ONOLDO-FRANCOVS

ALBERGOI CASTORANI

Typi Palatii Cæsarii Mûnsteri Aed. p.

MONSIEIGNEVR
A SON ALTESSE SERENISSIME
MONSIEIGNEVR
GVILIAVME
FREDERIC,

MARGRAVE DE BRANDEBOVRG,
DVC DE PRVSSE, MAGDEBOVRG, STETIN,
POMERANIE, DES CASSVBES ET VENDES,
ET DE MECLEBOVRG, EN SILESIE ET CROSNE;
BOVRGRAVE DE NVREMBERG; PRINCE D' HAL
BERSTAD, MINDE, CAMIN, VENDE, SVERIN
ET RAZEBOVRG; COMTE D' HOHENZOLLERN
ET SVERIN; SEIGNEVR DES PAIS DE
ROSTOCK ET STARGARD.

MONSEIGNEVR.

A SON ALTESSE SERENISSIME
MONSEIGNEVR
GUYLLAUME
FREDERIC
MARGRAVE DE BRANDENBOVRG.

Es choses de peu de conséquence déplaisent d'ordinaire aux petits esprits, mais les grands ne dédaignent pas de les regarder favorablement, lorsqu'elles sont accompagnées de respect & de devotion. Cette persuasion me fait hazarder d'offrir très humblement à VOTRE ALTESSE SERENISSIME les premiers fruits de mes études

études. Je fai MONSEIGNEVR, que ces
petitesses font peû dignes d' être presentées
à un PRINCE si éclairé, si grand par sa naissan-
ce, & plus grand encore par les rares vertus,
qui LVY attirent l' admiration du Public:
mais le genereux penchant que VOTRE
ALTESSE SERENISSIME a pour ceux,
qui aiment les sciences, & la grace qu' ELLE
a déjà daigné temoigner pour moi, m'ont
inspiré l' ambition de meriter, s' il est possible,
SA Protection & le bonheur de la servir un
jour. J'ai crû qu' il me seroit permis de
donner quelques marques publiques de ce
respectueux desir, & toutes foibles qu'elles
sont, j' espere que VOTRE ALTESSE
SERENISSIME daignera les agréer. Cet-
te grace me donnera de nouvelles forces pour
mieux reüssir dans mon propos, & pendant
que j'y travaille, je prierai ardemment Le
Tout puissant de conserver comme de pré-
cieux Gages de sa bonté, LA PERSONNE
SACREE de VOTRE ALTESSE SERENIS-
SIME, & Celle de SON AVGVSTE
EPOVSE,

GOTTHARD HEDERIC WILHELM

EPOVSE, afin que LEVRS sujets jouissent
long tems du gracieux soin que le Seigneur
prend, de les rendre heureux. Qu'il Luy
plaise aussi de répandre sur LE SERENISSI-
ME PRINCE HEREDITAIRE ses riches
benedictions, & de LE preparer à être un jour
l'ornement de l'AVGVSTE MAISON DE
BRANDEBOVRG, & le bonheur d'un peuple
dont il fait déjà les delices! Ce sont les voeux
que je ferai toute ma vie, étant avec une pro-
fonde soumission,

MONSEIGNEVR,
de **VOTRE ALTESSE SERENISSIME**

Marbourg ce Avril.
1722.

*Le plus humble, plus devoüé, & le
plus fidele sujet.*

GOTHARD FREDERIC APPOLDT.

DISSERTATIONIS IURIDICAE,
DE
FEVDIS CASTRENSIBVS,
Von
Burg- & Lehen.

§. I.

Militiam Germanorum antiquam & hodiernam conferre invicem ac contendere si quis instituat, utrobique fortitudinem quidem invictam, nullosque mortalium, armis aut fide ante Germanos esse; (a) in ipsis verò militiae institutis diversitatem longè maximam deprehendet. Ut alia nunc praetereamus, vel sola praesidiorum ac munitionum hodierna ratio, antiquissima à recentioribus, & haec à recentissimis militiae institutis quàm maximè differre, neminem dubitare finit. Cum enim, sub antiquissimo aevo, vastae solitudines, ac nemorum densissima receptacula majoribus nostris refugium ac securitatem circumposuerint, (b) Deinceps, ex quo in mores hominesque transit posterior aetas, in Germania magna quoque, non solum Ca-

Argumenti
selectum.

A 2 fra, Ca-

(a) Quod elogium legati Germanorum, Romae in solenni confestiu, nationi suae tribuere, jam olim non dubitarunt, vid. Tacitus *Annal. Lib. XIII. cap. 55.*

(b) Vid. Tacitus *de M. G. cap. 5.*

fra, *Castella*, & propugnacula, sed & urbes munitae exstructa, in iisque *Castrenses* pro praefidio collocati fuerunt. Quòd si verò haec omnia cum hodiernis munitio-
 nibus conferas, vix, ut *subitus rupti munimine cessatis agger*, locum suum tueri poterunt. Memoriam tamen
 pristini illius instituti, non tam urbes & castra, turrigerò
 circumdata vallò, ut & *Castrenses*, velut milites olim praefi-
 diarii, quàm potius ipsa *Feuda Castrensia*, vulgò *Burgo* *Re-*
hen dicta, in vicem stipendii ipsi quondam assignata, in
 hodiernum usque diem nobis conservârunt. De iisdem
 Specimine hoc Academicò differere nobis constitutum est.

Illius fontis. §. II. De *Feudis Castrensibus* itaque dicturi,
 primò omnium de fontibus dispiciemus, è quibus argu-
 mentum hoc derivandum. Et quidem, si Ius Feudale
 Longobardicum heic adeamus, tantùm abest, ut natu-
 ram & indolem huiusmodi feudorum exinde cognoscere
 liceat, ut vel nomen *feudi castrensis* in eodem, quantum
 observare licuit, non deprehendatur. Quamquam enim
 castrum in feudum concessi, *1. Feud. 4. §. 3. 4.* & feudi
 guardiae, *1. Feud. 2.* mentio fiat, eadem tamen, ab hoc
 nostro, multis modis differre, ex infra dicendis appare-
 bit. Vtcunque ergo communis origo effecerit, ut Lon-
 gobardi cum reliquis Germanis in eadem instituta feu-
 dalia passim conspiraverint, *feuda* tamen *castrensia*, cum
 in Germania serò demum subnata sint, Longobardis non
 aequè cognita fuisse, sed aliam praefidiorum rationem
 ipsis constituisse credimus. Patria itaque Iura nobis heic
 potissimum consulenda, & è domesticis monumentis
 eruenda erunt. Haec inter collectiones consuetudinum
 & Iurium feudaliùm, medio aevo subnatae, tum & di-
 plomata atque chartae insignem nobis praebebunt u-
 sum

sum. Priores quod attinet, Ius Feudale Saxonicum *cap. 72. & seq.* Alemannicum verò *cap. 139. 141. 142. 145. & seq. 155. §. 1.* tum & autor vetus de Beneficiis (quem Dn. Thomafius edidit) plurima hujus argumenti nobis subministrant. Non equidem ignoramus, quantum doctiffimorum Virorum iudicio (c) collectionibus istis tribuendum fit; viciffim tamen & illud constat, in tanta rerum patriarum caligine & penuria, reliquias istas velut tabulas è magno naufragio arripiendas esse, easdemque, modò vera à falsis prudenti iudicio fecernantur, insignem in re feudali Germ. usum praestare. (d) Quoad diplomata, itidem nos haud fugit, Dn. Thomafium (e) graviter monuisse, in illorum usu custoditè incedendum esse, idque, feudorum castrensiu intuitu, conductis exemplis demonstrare suscepisse. Ast sicut ultrò agnoscimus, eos omninò peccare, qui ex uno alterove diplomate, regulas generales, analogiae Iuris Patrii parum convenientes, exstruunt: ità sobrium illorum usum, ad naturam & indolem feudorum eruendam, ac pacta specialia, quibus eadem non rarò informata fuère, cognoscenda, plurimùm conferre, res ipsa loquitur. Nobis certè diplomata, quae ad manus sunt, & edita & inedita, in hoc ipso argumento, insigni adiumento erunt.

A 3

§. III.

(c) Vid. Autor (cujus nomen quidem non apparet, eruditio verò & merita passim elucescunt) des vorläuffig: doch gründlichen Berichts vom Adel in Teutschland / part. II. sect. I. ibique allegati Leuberus, Cranzius, Meibomius, Conringius, & reliqui.

(d) Hoffmann *de orig. LL. Germ. Period. 5. Sect. 3.* omnesque Juri, quotquot hodie, positis praediciis, Juribus Patrii justum pretium statuere norunt.

(e) In *Dissert. de usu libri veter. de Beneficiis §. 15. & 16.*

Quid ca-
strum?

§. III. Pari modo quid *castrum*? quid *ca-
strenses*? priusquam destinata componamus, paucis
praemittere consultum ducimus. Constans nimirum, ju-
stisque rationibus suffulta hodie est sententia, urbes &
loca munita serò demum in Germania magna extructa
esse: (f) sub Carolingicis Francorum Regibus eorum
incunabula quidem deprehendi, (g) Henricum vero
Aucupem, velut alterum Germaniae Theseum, homi-
nes, per pagos dispersos, moenibus inclusisse, eidemque
& originem & incrementa urbium potissimum in acce-
ptis ferenda esse. (h) Utcunque verò aevò Carolingicò
nomen *Burgi* vel *Castri*, non solum loca munita, sed
etiam quamlibet domorum congregationem non clau-
sam, oppidum, vicumque denotaverit, (i) Ex quo tamen
è villis

(f) Vid. Dn. Thomasi *Dissert. de jure dandi civit. & quos*
longa serie allegat Pffessinger ad Viriar. Tom. 2. lib. 1. cap. 18. in
not. ad §. 3. & 4. Ex eodem principio Antecessores Marburgen-
ses Volum. IV. Conf. 34. num. 235. solidè inferunt, & in illustri
facti specie evincunt, nomina Regionum, Principatuum ac Co-
mitatum praecessisse arces & civitates, postea in iis aedificatas.

(g) Dn. Struv. *Syn. Hist. Germ. Dissert. III. §. 8. & 9.* Castra &
Civitates, quae Carolingorum aevo in Thuringia & Saxonia jam
tum floruerint, Pffessingerus. *d. l. §. 4. notà (a)* longà serie re-
censet, quod suo locò nunc quidem relinquimus.

(h) Vid. Dn. Gundlingii *Comment. de Henrico Aucupe §. 20.*

(i) Conf. Conring. *Exerc. de urb. Germ. §. 22.* (ubi tamen sub-
dabitur, an non allegata Luitprandi verba affirmativè legenda sint)
Kyllinger *de Ganerb. Castror. disc. 2. num. 2.* Schurzfleisch. *Dissert.*
de veteri Burg. regno. tb. 5. ibi: *Burgus primò quemcumque ha-*
bitationis locum in formam castrorum, denotabat, Sequiorum
id est Franco-Carolingorum temporum usù denotabat oppidum.

è villis Regiis & castellis (k) urbes surrexerunt, ac per Germaniam frequentiores factae, *Castra, Burgi, Castellata*, urbibus oppidis & villis contradistincta & singula suis nominibus discreta fuere. (l) Natales istiusmodi *Castrorum*,

(k) Verè Reinesius, de *Palat. Lateran. pag. 38. Ex Burgis oppida facta, quorum terminatio id subindicat, ut Duiburgum, Salzburgum &c.* add. Wegelin de *praerog. antiqu. Civit. Lindav. Sect. 2. pag. 74. ibique alleg.* Cum autem hi *Burgi* magna sui parte, serò demum exstructa sint, argumentum inde nascitur, in dubio urbes & oppida, quae aliam nominis terminationem habent, castris adjacentibus antiquiora censenda esse, vid. Dn. *Struv. Syn. Hist. Germ. d. dissert. 3. §. 3.*

(l) Id ipsum diplomata ferè innumera, imprimis è Sec. 13, 14. & 15. evincunt. Ita in diplom. de anno 1280. subjuncto dem *Gründl. Bericht in Sachen Sayn und Witzgenstein contra Chur. Trier. Lit. B. castrum & oppidum Blanckenburg, castrum & oppidum Hachenburg, castrum & oppidum Saffenberg*, seorsim memorantur. Lehmann. *Chron. Spir. Lib. 5. cap. 108.* exhibet *Recess. Imp. temporibus Rudolphi I. anno 1287. conditum, Darinnen Städte so bemauert / und unbemauert / von Burgen und Westen unterschieden werden.* In diplomate Richardi Imp. de anno 1257. subjuncto dem *Bericht der Stadt Fridberg Regal &c. betreffend sub num. 5.* dicitur: *Nos civibus Fridbergensibus. promissimus, quod intra muros civitatis ipsius, nullam munitio- nem vel castrum extruemus.* Et in diplomate Rudolphi, iisdem anno 1285. dato, *Civitas & Castrum* itidem distinguuntur, apud *Lunig. Reichs. Archiv. Part. special. continuat. 3. num. 77.* add. *Antecessores Marburgenses. d. Conf. 37. num. 175. & 209.* Ut aded horum temporum intuitu, si non defendi, excusari tamen possit Lambecius, quando *rer. Hamburg. Lib. 2. ad ann. 1225. num. 13.* scribere non dubitavit: *Apud mediae aetatis scriptores Burgus, vel Burgum, interdum pro domorum congregatione non clausa. interdum pro munimento & castello sumitur, ast pro urbe nusquam legi.*

strorum, quae ferius urbibus inposita, vel seorsim exstructa, & in quibus *Castrenses* potissimum collocati fuere, propius adhuc designat P. Schaten. (m) quando ait: *Castra haec, more antiquorum Saxorum, in editis abruptisque montibus praemuniri coepta, maximè ex quo tumultuaria illa & civilia bella, per dissidia regni aut Caesarum debilitatem invaluerunt.* Ast enim verò, quae fata ultimis istis temporibus hujusmodi castris exstruendis occasionem dederunt, eadem quoque effecerunt, ut plurima eorum rursus destruerentur. Cum enim licentiâ bellorum civilium ac diffidationum, praedonibus & inuasoribus saepiùs pro receptaculo essent, eorum permulta sub interregno magno, quod mortem Friderici II. excepit, ac deinceps, inprimis à Civitatibus Imperialibus destructa & devastata fuere: (n) nonnullae quoque Civitates specialibus privilegiis obtinuerunt, ne intra certum districtum *castrum* exstruere cuiquam liceret. (o)

Quid *Castrensis*?

§. IV. Sicut autem haec castra urbesque munitae, exiguam vel nullam praestitissent securitatem, nisi praesidiis dispositis firmata fuissent: ita *Castrenses* die *Burg: Männer* / qui & *Castellani* (p) dicuntur, velut milites

(m) *Annal. Paderb. Part. II. pag. 263.*

(n) Vid. *Lehm. de l. Lib. V. cap. 112.* Trithemius *Chron. Hirsfang. ad annum 1390.* Autor *hisor. Landgr. Thuring. cap. 76.* apud *Pistorium. S. G. Tom. I.* Winckelm. *Chron. Hass. p. 2. cap. 4.* *Lersneri Chron. Francof. Lib. I. cap. 23.*

(o) Vid. *Lehmann. de l. lib. cap. 43.* Privilegia *Francosurtensia pag. 340.* *Hering. de Castris cap. I. §. 9. ibique allegari.*

(p) Vid. *Schilt. ad l. F. A. pag. 440.* *Diplomata apud Schaten Annal. Pad. tom. 2. pag. 11. & 32.* Autor. *Deduct. Lindav. pag. 600. ibique alleg. diploma.*

milites praesidiarii iisdem impositi fuere. Maxima quoque per id tempus, quo ciuilia bella in Germania ardebant, in Castrensibus praesidium quaesitum esse, Schatenius *Annal. Paderb. Tom. II. p. 336.* obseruauit. Quamquam enim anterioribus seculis, bella non per militem conductitium, ut hodie, gesta fuerint, quin potius ipsi Duces, Comites, Barones, sicque Nobiles illius aevi, plenissimeque liberi, tum & Ministeriales ac secundum quid liberi, exercitum composuerint: (q) idemque usus militiae lectae, non quidem, ut Anthonius Matthaei (r) existimat, ad tempora Caroli V. tamen ad Sigismundi & Maximiliani I. aetatem usque perstiterit. (s) Praesidiorum uero in ciuitatibus ea fuerit ratio, ut, ex instituto Henrici I. *urbici milites*, in iisdem collocati & ab integro pago, è quo allecti, sustentandi fuerint. (t) Attamen iam dudum ante, hi ipsi *Castrenses* analogam quandam speciem militiae conductitiae retulisse, eidemque praeluisse uidentur: quippe qui non tantum pro certo beneficio, feudi lege ipsis concessio (de quo nobis hic sermo) sed interdum etiam pro certo annuo stipendio, (u) certo cuidam castrò, aut oppidò munito

B praefecti,

(q) Dn. Wencker *De Pfalzburg. Disq. 3. §. 3.* Dn. Burgmeister im Graffen und Ritter. *Saal. p. 2. Sect. 24. pag. 189.*

(r) *Analect. ueteris aevi Tom. I. in not. ad annal. Henr. ab Erp.*

(s) Vid. Brower. *Annal. Tresuir. lib. 18. ad ann. 1385.*

(t) Vid. Dn. de Ploennies *eruditissima Commentatio de Minister. §. 24. ibique alleg.*

(u) Exemplum unum produxit Hertius *de Super. Terr. §. 39. in not.* Aliud nobis suggerit diploma ineditum, de anno 1340. cuius

praefecti, vel adscripti, ejusdem defensionis, & tuitio-
ni operas suas addixerunt. Nimirum praefidiarios istos,
sibi non relictos, sed praefecto, *qui suo pugnantes in-
citat ore viros*, subordinatos fuisse, ordinis ac disci-
plinae militaris necessitas neminem dubitare sinit. Quam
honorabilis verò isthaec Sparta fuerit, vel inde apparet,
quòd Comites Imperii & Liberi Domini (illi quoque
qui in propriis Regionibus ministeriales castrenses sibi
subiectos habuere) eam à potentioribus suscipere non
dubitarunt, (x) idemque doctissimus Commentator ad
Serarii

cujus verba initialia haec sunt. *Ego Guntramus de Hatzfeld,
miles, notum facio unversis, quod cum Reverendus in Christo
Pater & Dominus meus, Dn. Valramus Archiepiscopus Colonien-
sis me suum & Ecclesiae suae Colonienfis fidelem Castrensem in Se-
gen fecerit, deputans mihi hoc nomine annuos redditus decem cli-
peatorum aureorum, ponderosorum & datvorum &c.* Plura exhibent,
diplomata è Schatenio, Schiltero & Serario infra allegata.

(x) Ita Philippus Dominus de Münzenberg (qui ipse in Ca-
stro Münzenberg & alibi *Castrenses* sibi devinctos habebat, *vid.
infra §. 9.*) per solutus ducentis marcis, à Principe & Abbate Ful-
dense, ut *Castrensis* hereditarius, Castro Bingenheim praestitutus,
eoque nomine redditus decem marcarum, de precario Ful-
densi, & decem marcarum ex ipso castro sibi suaeque illu-
strissimae Familiae acquisivit, *vid. Diploma de anno 1302.
apud Hertium de feudis oblati part. 3. num. 2. Add. Dn. de Lud-
wig Reliqu. MSC. tom. 2. pag. 276.* Plura exempla exhibet,
nova & splendida editio Serarii *Mogunt.* in illa Tom. 1. pag. 636.
memoratur: *Archiep. Moguntinum, Henricum Comitem VValdecen-
sem 1600. marcarum stipendio auxiliatorem contra quoscun-
que assumisse.* Et pag. 639. *Ioannem Comitem Ziegenbainensem
persolutis ei 300. Marcis denariorum Colonienfis in Castrensem
hereditarium Castri Ameneburg receptum: VWilhelmo Comiti Cai-
simelibocensi castrum Tvingenberg, titulo feudi castrensis perpetuo
possidendum*

Serarii Moguntina, Dn. Georg. Christ. Joannis, (y)
 è notabili diplomate, confirmavit, quando ait: *Gerardus II. Archiepiscopus Moguntinus anno 1303. Fridericum de Rosdorff, Officiatum in Castro Hartenberg ad dies vitae constituit, quum vero id genus praefecti esset, castrum, castrenses, omnesque illi contributos unà cum bonis ac juribus ipsorum tueri, illum in tabulis, collati hujus officii testibus, ut id curae sibi haberet, summoque studio perficeret, monuit juxta atque jussit: Indeque factum, ut ex Officiatis & praefectis istis Burggravi (z) Ganer-*

B 2

Ganer-

possidendum concessum. *Dietherum Comitem Cattimelibocensem Castrensem in Lahnstein designatum esse. Additur pag. 645. Sifridum Comitem de Wigenstein 200. marcis denariorum Coloniensium ei promissis in Castrensem Babenbergensem receptum. Et pagina 691. Ernesto Comiti Glicheni defensionem castri Aschaffenburg commissam (de quo etiam Scriv. Historischen und Politischen Archivs Num. 2. pag. 20.) Fridericum Wildgravenum Kirbergensem assignato 300. florenorum salario, adiutorem constitutum esse. Add. Tolneri Cod. Diplom. Palat. dipl. 116. Plura spontè omittimus.*

(y) Tom. I. pag. 634. num. 6.

(z) Iidem primitus *Comites Castrenses* vocabantur: id quod P. de Andlo de *Imp. Rom. lib. 2. cap. 12.* jam tum observavit, quando ait: *alii sunt Comites castrenses, qui castrum à Principe feudi titulo possident, ut ejus guardiam seu gualaldiam, id est, custodiam gerere debeant & dicuntur Burggravi.* (Conf. infra §. VII. & VIII.) Quam longè autem ab hac dignitate *Castrenses*, iisdem subordinati, abfuerint, memorabile Diploma Conradii II. *Imp. de anno 1150. apud Schaten. Tom. I. pag. 783.* pluribus declarat: memoratur in eodem, quod *Ministerialis quidam Abbatis Corbeiensis, qui officium Dapiferi simul administrabat, dictus Rabano, similitudinem quandam dignitatis, hereditario jure*

Ganerbinatum (a) deinceps surrexerint. Quo nexu autem ipsi milites *Castrenses*, Regionum dominis, quorum auspiciis militabant, devincti fuerint, supra laudati P. Schatenii verbis, referre lubet, postquam enim ad ann. 1287. diploma pramiserat, in quo *Ministerialium & Castrensum* junctim mentio facta, subjungit: *ex his literis observari meretur, Ministerialium nomine, Castrenses etiam comprehendit.* Idem clarius indicat diploma, quod ad annum 1280. retulit, in quo *Ministeriales*, seu *Castellani* memorantur. Nec minus assertum Schatenii confirmat diploma in *Monumentis rediivis Württembergicis* (b) obvium, quod subscriptione sua corroborarunt, primo *viri religiosi N. N.* deinde *liberi homines, N. N.* demum *ministeriales N. N. N.* omnes *Castellani in Stouphen.* Quae cum ita sint, jam porro & illud liquet, etiamsi nonnulli Regionum Domini praefecturam alicujus castris susceperint, & ob feuda, hoc nomine ipsis collata, sub generali *Castrensum*, & *Castellanorum* nomine

rio jure sibi vindicaverit, & se Burggravium appellari fecerit, eoque judicium affectaverit, super omnibus delictis, inira muros Abbatiae admissis, & secundum morem magnae alicujus potestatis, intra muros placita habnerit, eaque Burg, Ding dixerit, quin & clavium custodiam sibi asseruerit. Imperatorem vero ex consilio Ministerialium Imperii & Regni, tum & Abbatiae Corbejensis Rabano haec omnia abjudicasse, istamque temeritatem interdixisse.

(a) Ab illis, BYRGGRAVIOS IMPERII PRINCIPES, excelsum & sublime fastigium, in quo collocati sunt, satis distinguere, non est, ut moneamus. Conf. Dn. Cocceji *Ins Publicum* cap. 15. Sect. 2. §. 25. & 26. (b) *Part. I. sub rubro H. Delberg.* pag. 24. & seq.

mine comprehensi fuerint, eisdem tamen propterea, cum praesidiariis, quos regebant, non magis, quam gregarios cum suo Tribuno, in unam classem, unamve sortem compingi posse. Quod ipsum è statu personarum, (c) formula vasallagii, feudi quantitate & qualitate, operis militaribus, ab his in persona, ab illis (praeterquam si, in casu necessitatis, praesentia ipsius Praefecti desideraretur:) per substitutum praestandis, aliisque argumentis, demonstratu facillimum foret, nisi prolixiorum, eoque peculiarem operam exposceret.

§. V. Ex hactenus dictis, sponte jam patescit, *Feudorum Castrensi-um origo.* quaenam *feudorum Castrensi-um* origo sit: cum enim *feudum*, nativâ significatione, *salarium* jam tum (d) denotet (unde *ministerialium feudatorum* in monumentis mediæ aevi (e) frequens fit mentio) tantò facilius eò deventum fuit, ut in praesidiis istis, virtus Gubernatorum, vis Castrensi-um, utrorumque pericula, turbulentis istis temporibus subeunda, salariis, sub lege *feudi castrensis*, pensata fuerint. Jam, quod modum feuda haecce constituendi, attinet, eadem Regionum Domini non tantum de suo largiti sunt, & tunc vel è retributibus ipsius castri, vel aliunde (f) saepissimè etiam praevia

B 3

(c) Num eò quoque pertineat, quod è Chron. Hildesheimensi Schaten. tom. 1. pag. 695. refert, in obsidione urbis Monasteriensis fere omnes illius defensores, tam nobiles, quam ministeriales captos fuisse, Lector judicabit. (d) Vid. Dn. de Ludwig. de iure client. pag. 20. lit. b. pag. 23. lit. a. pag. 31. lit. b. Dn. Böhmer, usui modern. iuris Canon. Lib. 3. tit. 20. §. 4. pag. 314. circa fin. (e) Conf. Charta de anno 1287. apud Miraeum, Notii. Eccles. Belgic. cap. 219. pag. 647. (f) Vid. Diplomata supra ad §. 4. notam n. & x. allegata.

præviâ spontaneâ castrî alicujus oblatione, offerens, in castrensem ejusdem vel alijs (g) castrî, sub emolumento feudi *Castrensis* receptus fuit. (h) Non rarò quoque interueniente castrî oppignoratione *feuda Castrensis* constituta fuere. (i) Nec desunt exempla eorum, qui castrâ destructa ac devastata, sub nexu vasallorum, castrensium, sumptibus suis aedificanda & reparanda susceperunt. (k) De caetero cum Proceres Ecclesiastici praesidio castrensium turbulentis veteris aevi temporibus, quàm maximè usi sint, Schatenius inde conqueritur, (l) per eosdem, cum magnis impensis alerentur, multas quoque possessiones

(g) Ita *Vitindum & Hermannum Comes de Battenberg* anno 1227. *Henrico Hassiae Landgrauio* arcem suam obtulisse, & pro filiis ac filiabus in feudum recepisse, vicissim vero à Landgrauio *Castrenses Marburgenses* factos esse, *Hertius de feud. oblat. part. I. §. 16.* memorat. (h) Feudorum Castrensium oblatorum tanta prostat copia, ut exempla huc conducere, super vacuum credamus. Et sanè causae, quae feuda oblata produxerunt, quasque *Hertius d. part. I.* prolixè recenset, ad haec nostra etiam quadrant, tantùm non omnes. (i) Vid. *Serar. d. rom. 1. pag. 636. num. 5.* Et *Diploma* de anno 1336. apud *Schaten. Annal. Pad. Tom. 2. pag. 281.* in quo fratribus de *Wolden*, quibus castrum *Hinneburg* ab *Episcopo Paderb.* oppignoratam, castralis residentia in eodem concessa: ità tamen ut post factam castrî reuisionem eandem retinere debeant. (k) Sicut factum *Moguntinus* in *diplom.* de anno 1337. *Iohanni de Berligingen armigeno*, ad dies vitae in *phœdum* concessit arcem castrensem in *Oren* prope oppidum *Orengau* sitam, cum hoc onere, ut in dicta arce statuae propugnaculum quoddam & alia aedificia ibi necessaria in modum unius fontalis; juxta *Decani Ascheffenburgensis* mandatum. (l) *d. Tom. 2. pag. 336. & 263.*

possiones, quas clientelari beneficio tenuerant, ab Ecclesiae patrimonio abstractas esse. Dixerat antea (m) quanta primorum Episcoporum industria fuerat, in augendis bonis Ecclesiarum suarum, cum piorum Imp. liberalitas adhuc flueret, tantam posterioribus temporibus necessitatem impositam fuisse, tuendi ea, quae liberalitate Caesarum donata acceperant, (n)

§. VI. Feuda haec Castrensis; die Burg. Eorum de-
 hen / in monumentis veteris aevi variis nominibus ef-
 ferunt; ab Autore *Lib. Vet. de Benef.* sub nomine ur-
 bani beneficii comprehenduntur: aliàs feudum Burgi *realis.*
 (o) Castrale beneficium (p) pbeoda castrensis (q) redditus
 castrenses (r) peculium castrense (s) in diplomatibus au-
 diunt. Habitationes verò, quas praesidiarii in castris
 locisve vicinis habebant, quaeque magno numero ho-
 dienum supersunt, ac ferè in turratis & muratis aedifi-
 ciis consistunt, loca castrensis (t) areae & mansiones ca-
 strenses, (u) residentiae castrenses, Burgische / Burgo
 fuisse (x) appellantur. Jam ad realem feudi Castrensis
 definitionem ubi pergimus, tantum Dd. diffusum,
 tantas

(m) *Tom. 1. pag. 881.* (n) Ab iisdem tamen sub largitione
 feudi castrensis, non raro modum acquirendi subtiliter occulta-
 rum fuisse, exemplo è Spangerbii Chron. Hennebergico apud
 Schilterum in *not. ad Struvii Synt. Jur. Feud. cap. 3. §. 16.* docemur.
 (o) Vid. Schaten. *tom. 2. pag. 326.* (p) Vid. *Diplom.*
 apud Tolner. in *Cod. Palat. num. 116.* Schilter ad *Jus F. A. cap. 145.*
 (q) *Diplom.* apud Schaten. *tom. 2. pag. 298.* (r) *Diplom.* apud
 eund. *d. l. pag. 233.* (s) *Diploma* apud eund. *d. l. pag. 271.*
 (t) Idem *d. l. pag. 233.* (u) *d. l. pag. 281.* (x) Vid. *Serar. Tom. 1.*
pag. 633.

tantas fluctuationes (y) ubiqueprehendimus, ut, si eos consulamus, magis incertos nos relinquunt. Prout verò naturam & indolem feudorum castrensiū non aliunde melius cognosci posse, quam ex ipsis monumentis Patriis, nemo nisi hospes diffitebitur, ita tutissimum credimus iis, quae hactenus produximus, insistere, indeque feudum castrense describendum censemus, quod sit: *feudum improprium, quò quis pro custodia & tuitione certi alicujus castri, locique muniti, de habitatione (einem Burg) aut alià aliqua re, annuave praestatione investitur.* Quandoquidem verò & illud constat, feuda castrensiā, quae Comitibus *Castrensibus*, ut supra ex P. de Andlo audivimus, & *Officiis* concedebantur majoris momenti, & indoli feudorum propiora fuisse, quàm quidem ea, quae *Castrensibus*, iisdem subordinatis, sub nexu additiore collata, quaeque non rarò tam exigua fuere, ut militibus hodiernis vix pro salgamo sufficerent; utraque sub definitione quidem comprehendimus, illa tamen eminentiora, haec vulgaria dicemus. Ipsa verò definitionis verba è sequentibus lucem accipient.

§. VII. Differt itaque hoc nostrum, primò a feudo Castri sive Burgi, quippe quod non speciale aliquod officium defendendi castrum sed ejusdem dominiū utile, cum, vel sine facultate muniendi continet, cujusque intuitu, defensio castri, à reliquis servitiis militaribus Vafallum

(y) Vid. Carpzovius *Disp. Feud. II. 10. 12.* Rosenthal *de feud. cap. 1. concl. 78.* Struv. *Syn. Feud. cap. 4. apb. 16. num. 2.* Dn. Eyben *Elect. Feud. cap. 3. §. 10. ibique citati.* Beyer *possiō. Feud. cap. 3. §. 72. & 73.* plures non allegamus.

Vasallum non liberat, sed is, propter castrum concessum servitia in expeditionibus, in *Feld- und Heer-Zügen* praestare tenetur, indeque feudis propriis omnino accensendum est, cum, è contrario, Vasallus Castrensis, praeter defensionem castrum sibi concessum, ad alia servitia militaria evocari nequeat, vid. *infra* §. 15. (2) Pariter & feudum *guardiae*, à *castrensi* quam maxime differt. Praeterquam enim, quod illius tantum in uno alterove Juris F. Longobardici textu mentio fiat, indeque feudum castrense, in Germania oppidò frequens, (a) aut serius exortum, ab eodem nec originem, nec mensuram, formulamque habere possit: *guardia* i. feud. 4. §. 3. feudo directe opponitur, & quamvis è textu i. feud. 2. appareat, eandem non univoce dici, sed *guardiam* castrum alicujus in feudum quoque datam fuisse, attamen cum feudum illud tantum annale fuerit, & eò intuitu, ab hoc nostro omnino differt. (b) Discrimen à feudo *burgensi*, eimem *Burger-Lehen*

(2) Non desunt equidem chartae, in quibus de castro integro investitus, defensionem illius, & auxilium contra quoscunque domino promisit, vid. Tolkeri *Cod. Diplom. num. 104.* Schaten *Part. 2. pag. 263. junel. pag. 263.* Serarius *Tom. 1. pag. 639. num. 4.* quia tamen feudum castrense vasallum tantum obligat, ad defendendum castrum, in castro, haec talia, illorum mensuram utique excedunt, ac vasallum ex natura & indole feudi recti ad servitia campestria quoque obligant.

(a) Prout Joh. Ferrarius *Montanus* (primus Acad. Marburgensis Rector & Pro-Cancellarius, primusque Juris Professor Ordin. in *collecl. ad usus feud. lib. 1. cap. 6.* jam tum observavit. U (1)

(b) Ut ut Feltmannus *de feud. cap. 2. §. 4. num. 5. & cap. 3. §. 5. num. 1.* cum pluribus aliis Dd. utraque confundat.

Lehen / ex iis, quae Hertius (c) & Feltmannus (d) annotarunt, satis apparet. De feudo *burgimagistri* prolixè egit Schilterus (e) Feudum *soldatae* quoque alterius indolis esse, vel solus textus 2. feud. 10. satis indicat.

An feuda
Castrensia
impropiis
accensenda?

§. VIII. Dum autem *supra* §. 6. feuda castrensia ad impropria referre non dubitauimus, in eo Feltmannus *d. l.* quidem nobis refragatur, contendens, feuda *conditionata* ad unum omnia, propriis accensenda esse. Ast enim verò cum feudum illud improprium sit, quod à communi feudorum natura recedit, **das nicht alle Eigenschaften eines rechten Lehens hat /** obligatio autem ad seruitia militaria, eaque indeterminata, ad naturalia feudi adeò pertineat, ut si vel maxime eorum in investitura nulla facta sit mentio, tamen praestanda veniant, I. Feud. 5. & 21. II. Feud. 12. & 23. II. F. 55. §. *firmiter* &c. Hoc nostrum, in quo seruitia ad defensionem certi alicujus castris unice restricta: iisdem omninò accensendum erit. Nec aliud de jure Germanico dicendum esse, (f) vel inde apparet, quòd
compila-

(c) *de feudo nobili scđ. 4. §. 5.* (d) *d. T. cap. 3. §. 6.* ubi notat *Burgensia* illa, Clivius quidem vocari *Burgmans Güter*; eadem tamen à feudis castrensis planè diversa esse. (e) In *Commentar. ad P. F. A. cap. 151.* ubi etiam differentiam inter *Burgenses*, *Burgmannos*, villanos atque rusticos pluribus exponit: addens, interdum tamen sub nomine *Burgensium*, in latiori significatione & *Burgmannos* comprehendi, qui & in Jure *F. Alemannico* subinde *Burger* vocantur. Idem Schilterus *d. l. ad cap. 136.* differentiam *feudi castrensis*, à *feudo Stagni* subindicat.

(f) Ut ut de caetero non ignoremus, feudum rectum, non semper feudum proprium denotare, vid. Hotom. *Lexic. Feud.* sub *d. vb.* Schilter *d. l. cap. 100. §. 5.*

compiler Juris F. Alemannici in capitulis supra allegat. naturam & indolem feudorum castrensiū expositorius, comparationem illius, cum feudo recto instituerit, ac differentias utriusque passim indicaverit. Tum & illud heic observari meretur, quod in chartis antiquis *fideles, vasalli, & castrenses*, (g) *die Manne und Burgmanne* / (h) sollicitè ab invicem distinguantur, certissimò indicio, *castrenses*, eorumque beneficia, à reliquis vasallis eorumque feudis plurimùm differre. (i)

§. IX. Habent de caetero, haec nostra, cum reliquis feudis impropris id commune, ut in omnibus articulis, in quibus nec dispositione Juris Feudalis, nec pactis hominum expressè quid mutatum, naturam feudi proprii conservent, (k). Multò minus ergò fidelitas in feudis hisce, salvà illorum essentia, remitti potest:

Et quousque talia sint?

C 2 quin

(g) Vid. diploma dem gründl. Bericht in Sachen Cayn contra Chur-Erier sub lit. b. aliaque innumera.
 (h) Vid. die Stolberg-Königsteinische Deduction, in Adj. sub num. 14. (i) Audiamus Freherum ad P. de Andlo lib. 2. cap. 12. Ministeriales, ait, diversum quid à vasallis esse, semper putavi, ve & nomine, prout in antiquis instrumentis separari solent, v. gr. Cometiam de N. cum castris & munitionibus, fidelibus vasallis, ministerialibus, hominibus & omnibus attinentiis. Et in diplomatis Episcoporum & Abbatum, post Clericos subscriptus legitur Advocatus, post hunc ministeriales, dein fideles: quod etiã etiam legitur in valvis Ecclesiarum Moguntinensis, & Vormatiensis, Spirensisque. Et in Teutonico fideles Mann & Lehnsleute / ministeriales Diensteute vertuntur. Addatur supra laudatus illustris Autor Commentar. de minister. §. 17. ibique alleg.
 (k) II. Feud. 48. Jus Feud. Alem. cap. 136. ibique Schilter.

quin potius additiore quodam nexu, *Castrenses* domino suo devinctos esse, ex haecenus dictis jam tum apparet. Eorum clientelam, juramentò jam dudum olim firmatam fuisse, instrumenta, quae supersunt, testantur: id ipsum in diplomate apud Schatenium, (l) vocatur juramentum fidelitatis, *die Huldigung*. Illius formam, exhibet nobis formula illa, sub qua *Castrenses* Arcis Múnzenberg in Wetteravia, Illustrissimis Con-Dominis, in hodiernum diem usque, sese obstringunt (m) Utcunque enim non ignotum, & à Schiltero (n) pluribus deductum sit, vassallagium & homagium [naturà suà oppidò diversa] jam olim saepius conjuncta fuisse, si quidem vassallus simul esset subditus; illa tamen, quam allegavimus, formula, & conceptu verborum, & intuitu personarum, à quibus hodiernum praestanda, demò evincit, nexum *Castrensi*um omni tempore additiorem fuisse, eorumque feuda non uno nomine impropria esse. (o) Simul & hoc confirmat, quod feuda illa, quae Comitibus *Castrensibus*, *Officiariisque* pro tuitione castrì concessa, & eminentiora, & vera *Castrensia*, & indoli feudorum rectorum propiora sint.

§. X. Ma-

(l) *Annal. Paderb. Tom. II. pag. 271.*

(m) Exhibet eam supra laudatum eruditissimum Scriptum, *Bericht vom Adel in Teutschland* quod Francofurti anno 1721. prodit, in append. docum. num. 20. (n) In *Commentar. ad F. F. A. cap. IV. §. 8. 9.* (o) Eò quoque pertinent verba Autoris verulsi de Beneficiis, §. 131. quae Freherus in *not. ad Constit. Caroli Crassi* citavit, quaeque in editione Dni Thomasi §. 130. leguntur.

§. X. Magis intricata, ac multiplici Dd. diffen- An rectè
 fu involuta quaestio est, utrum *feuda castrensia* nobili- feudis nobi-
 bus accensenda sint? Praeterquam enim, quod Auctor libus accen-
 (p) *Jurisprudentiæ Heroicæ*, sive, *de jure Belgarum* seantur?
circa Nobilitatem & insignia, ad Edictum Seren. Princi-
pum Alberti & Isabellæ, 14. Dec. ann. 1616. promulgatum,
 allegato magno numero Dd. (q) defendat, vera etiam
 militum feuda, nobilia non esse, cum dignitatem
 non habeant annexam. Haec nostra, pro defen-
 sione ac tuitione alicujus castri, olim concessa, pa-
 riter ignobilia esse, Baldus, Curtius junior, alique
 veterum, jam tum affirmarunt: quibus tamen supra
 laudatus Joannes Ferrarius, *d. Tract. pag. 25.* sequentibus
 verbis refragatur: *quia feudum caltreuse, etiam inferioris*
conditionis hominibus confertur, ideo Interpretes non-
nulli, id inter feuda ignobilia collocant, verum ejus u-
sum non observantes, neque discrimen illud, quod non
secus, atque reliqua feuda, Nobilitati destinata, pro rei
conditione, ad alios quoque transferri soleant: cujus ex-
emplum habebunt, qui in Curii & rebus Publicis ver-
santur, quae omnia, umbratili illo & sedentario studio,
non ita adsequimur, sed usus, prudentiae mater, ea
suppeditabit. Idem ferè sentit Feltman. d. l. pag. 18.
 Ad componenda haec dissidia, praemittendum omnino,
 quòd

C 3

(p) Rarissimus hic liber Bruxellis anno 1666. prodiit.

(q) *Artic. 1. §. 62. & Artic. 4. §. 12.* ubi in eandem sen-
 tentiam, Tib. Decianum *vol. 3. consil. 117. num. 9.* Tiraquel. *de*
Nobilit. cap. 7. num. 11. & seq. Chassanaeum in *Catalogo de gloria*
mundi p. 8. c. 15. Thierriat *de la Noblesse part. 2. num. 142.* allegat.

quòd Titulus *Nobilis*, cum seculorum decursu, suas habuerit vicissitudines, id quod B. Dn. ab Eyben integrâ *Dissertat.* & qui post eum, idem argumentum tractârunt, viri docti, extra omnem controversiam collocârunt. Tum & illud obseruandum, *feudum nobile* à Dd. variè definiri. (r) Quibus praestructis, illud primò liquet, quod feuda Comitibus *Castrensibus*, Liberisque Dominis, pro defensione alicujus castri, olim concessa, tum temporis jam nobilia fuerint. Reliqua *feuda castrensia*, quod attinet, eadem primis, inventi hujus instituti, seculis, nobilia haud fuisse, ex superioribus patescit. Neque tamen ambigendum, feuda illa castrensia, quae Nobilitas hodierna possidet, eò in sensu nobilia rectè dici, quò feudum nobile illud audit, quod Nobili, vel ab Imp. vel à Regionum Dominis, ob usum militiae, cum immunitate ab oneribus publicis concessum est.

§. XI.

Quis feudum Castrense dare possit?

Quanquam verò aliàs, quilibet liberam rerum suarum administrationem habens, feudum concedere possit *II. feud. 3.* id ipsum tamen, intuitu *feudi castrensis* vel ideò fallit, quoniam illius concessio, duo insignia jura Majestatica jus belli, & jus circa munitiones tam exstructas, quàm exstruendas involvit atque supponit. Ut adeò concessio *feudi Castrensis* ab Imperatore quidem (s) & Statibus (t) jure proprio fiat, ab aliis

(r) Vid. Hertius *de feudo nobili* sect. 4. §. 3. 4. (s) Exemplum feudi castrensis ab Imp. concessi, refert Schilter *ad 7. F. A. cap. 120.*

(t) Quanquam enim non desint exempla, ubi Imp. jus arces & urbes

aliis verò non nisi praevio speciali privilegio, quo jus castrum muniendi concessum est, fieri possit: cum nulli privato, nullique universitati sine permisso Regionis Domini, urbes, castra, villas, aut praedia muniti, aut diruta munimenta reaedificare liceat. (u) Eoque diplomata pertinere existimamus, in quibus illi quoque, ad quos castra jure proprio pertinent, pro custodia ac tuitione illius, *feuda Castrensia* à Regionis Domino obtinuerunt, ejusque *Castrensibus* annumerati sunt. (x)

§. XII.

& urbes muniendi, antiquioribus seculis, Regionum Dominis ad instar privilegii concesserunt: Vid. Schaten. *annal. Paderb. tom. 2. pag. 283.* Attramen, ex quo Superioritas Territorialis ad suum fastigium pervenit, munitionum quoque & arcium tutelam ad Regionum Dominos jure proprio pertinere, nemo facile dubitabit, vid. Hert. de *Super. Territ. §. 19. ibique allegat. B.L. publicas & fundamentales.* Vicissim quoque exempla prostant, Regionum Dominos jam tum prioribus seculis, urbibus suis, jus eisdem muniendi, in vim privilegii concessisse. Vid. Schaten. *d. l. tom. 2. pag. 100. & 240.*

(u) Ita in Jure Provins. Saxon. *lib. 3. artic. 66.* legitur: Mann en muß auch keyne Burgh bauen / noch Statt Westen / mit Plancken noch mit Muren / noch Berge / noch Thürme byne Dorff machen / ohne des Land-Richters Urlaub: & pauld post, man muß auch keine Burg wider bauen / ane des Richters Orub &c. plura allegat Herrius *d. l. Add. Zigler de jur. Majest. lib. 1. cap. 35.* ubi etiam *l. 10. C. de aedificiis privatis* prolixè explicat. (x) Ita in diplom. inedito de anno 1279. Henrico Landgravio, *Terras Hassiae Domino, Nobiles de N. N. ut Castrenses hereditarii, sub jurejurando promittunt, quod Landgravio, Ejusque Conjugi Mechvildi, si illa supervixerit, assistent.*

Quâ ratio-
ne à Con-
Dominis
Castrensis
constitui
fuerint.

Prout singuli Castrorum Domini, eò, quò diximus, jure pollentes, ità quoque Con-Domini, *Castrenses* sibi dudum olim adsciverunt. Con-Dominia haec Castrorum, in Germania admodum frequentia, ex variis causis, vel maximè autem, tempore bellorum civilium, ob mutuam securitatem, exorta sunt. Hunc in finem, inquam, Regionum Domini saepius pacti sunt, ut castrum in finitimo territorio exstructum, pro dimidiâ, aliâve parte ipsis concederetur, aut oppignoraretur, quò, praefidiariis communibus, ex eodem se defenderent, hostemque à finibus suis arcerent. In tabulis istiusmodi pactorum, receptio & numerus *Castrensum* pariter definiri solebat; ità in diplomate apud Schatenium, ad annum 1315. Albertus Abbas Corbejensis & primores illius Coenobii, Theodorico Episcopo & Ecclesiae Paderb. arcem Blanckenau, utrorumque milite praefidiario insidendam tuendamque, tradiderunt sub his conditionibus: *ut Episcopus duo loca Castrensis, vulgò Burgasse dicta, titulo proprietatis hereditario possidenda, in eodem consequeretur, ità tamen, ut Episcopus duobus suis Castellanis, ibidem commorantibus, de redditibus provideret, qui Burg. Lehen dicuntur; Abbas verò sumtus in portarios, vigiles, & alios custodes de suo faceret; Castrenses, portarii, custodes &c. hujus castri, utrisque se ad fidelitatem & obsequium corporali juramento abstringerent; Abbas posset castrum*

illud & à Castro suo, Landgravia potente, Eum jurare velint contra omnes invasores, eoque nomine, plura fœda castrensis ipsis conferuntur.

illud vendere, aut obligare, prius tamen id ipsum offerret Episcopo, cui idem liceret, quoad feuda sua castrensia: Castrum hoc omni tempore Episcopo apertum esset; vice versa Episcopus, pro gratitudine, Abbati concessit duo loca castrensia, unum in Blanckenau, alterum in Corbeck, ita ut Abbas Castellanis suis de Burg & Lehen provideat. (y) Plura de Con-Dominiis, indeque subortis Gänerbinitibus Castrorum addere heic non licet (z).

§. XIII. Quanquam verò inhabilibus etiam, à domino sciente & volente, feuda dari possint, II. Feud. 30. 40. 55. quo casu gratiam ipsis fecisse, & ut per substitutum habitilem servitia praestare queant, permisisse videtur, (a): attamen in feudis castrensibus non facillè exemplum tale occurret, quamdiu servitia illa determinata & ad castri defensionem restricta, Castrenses, ex primaevo instituto, praestiterunt. Nec minus circa successorem in feuda castrensia, juxta regulam, supra §. IX. positam, eadem obtinent, quae in feudis rectis & propriis, (b) cum qualitas feudi castrensis servitia saltèm afficiat. successione

Quibus Feuda Castrensia dari, & quoniam in illis succedere possint?

D

(y) Apud eundem *Annal. Paderb. Tom. II. pag. 11. 35. 197. 272. 343.* similes conventiones alias invenies.

(z) Supplebit illa, commentatio uberior de Gänerbis Castrorum, quam Praefes hujus Dissertationis ad prelum paratam habet; eidem Kyllingeri Tractatus, & alia hujus argumenti scripta, cum Codice Diplomatico subjungentur.

(a) Rosenthal de feud. cap. 3. concl. 4. Struv. cap. V. Syn. feud. aph. 12. (b) Conf. Rosenthal d. l. cap. 2. concl. 78. Et de feudis conditionatis in genere Marburgenses *Vol. II. Consil. XI.*

cessionis ordinem non mutet, nisi consuetudine vel pacto aliud statutum esse, appareat. Atque adeò & foeminae, à successione in *feudem castrense* regulariter excluduntur. In Feudis tamen Fuldensibus, & pluribus aliis feudis Ecclesiasticis, in quibus vulgatum illud usum venit. *Krumstab schlicset niemand aus* / aliud obtinere, B. Dn. à Coccejus (c) egregiè probatum dedit. Ut enim in literis Principis & Abbatis Fuldenfis (d) quibus de consuetudine suae Abbatiae, circa successiones feudales, testimonium perhibuit, *Mann Lehen / Burg Lehen / & Burg Güter* / à reliquis feudis Fuldensibus expressè distinguantur: attamen in *feudis Castrensis* Abbatiae Fuldenfis, foeminas, deficientibus masculis, ad successionem admitti; tum & Feuda, zu *Fuldischen Erb Burg Lehen* / concessa, (e) tres qualitates singulares continere, *Fuldensis, hereditarii, & Burgenfis* s. *Castrensis feudi*, quarum illa successionem temperet, ut foeminae, post masculos admittantur, ista titulum successionis constituat, ut tanquam heredes succedant, haec servitia ad certum Burgum restringat, praelaudatus Vir illustris *d. l.* pluribus adstruxit. Exemplum, ubi ex pacto speciali, foeminae ad successionem in haec feuda admiffae, diploma Rudolphi I. Imp. nobis praebet, quod Schilterus *Commentar. ad J. F. A. cap. 138. §. 2.* inferuit. Idem *d. l.* aliud singulare circa successionem in feuda Castrenfia Palatinatus ad Rhenum

(c) In *Dissertat. de feudis Fuldensibus cap. 3.*

(d) Apud Wehnerum in *Observ. Pract. §b. Fuldisch Lehen.*

(e) Exemplum feudi Fuldenfis, Castrenfis & hereditarii *supra §. IV. notâ x.* adduximus.

Rhenum, è libro feudali de anno 1463. his verbis annotavit: Burg-Lehen zu beyden Seiten Rheins verfallen gleich / wan ein Burgman abgehert ohne Sohn/ und Bruder oder Gevettern seines Stamms und Schilds verläset / so fallen sie doch nicht neben sich auf die Brüder oder Gevettern / sondern bleiben allein auf der absteigenden Linie. Sie wären dan vor eine Gemeinshaft empfangen und hergebracht worden (f). Sicut etiam vasallus de feudo, in testamento, vel aliâ ultimâ voluntate disponere nequit, in tantum ut ne quidem pro anima (ut loquuntur) sive ad piam causam, feudum, ejusve partem, ne candelam quidem, relinquere possit, argum. I. Feud. 8. pr. II. Feud. 9. §. donare (g). Ita idem multo magis in feudis Castrensibus obtinere, natura & indoles eorum, neminem dubitare sinit.

§. XIV. Quemadmodum ex quolibet alio contractu feudali, societas quaedam, & reciproca obligatio inter dominum ac vasallum subnascitur, ita eadem quoque in Feudis Castrensibus non deficit. Summa illa officiorum, quae II. Feud. 6. sequentibus verbis memorialibus: *incolumetutum, honestum, utile, facile, possibile*, cuilibet vasallo commendatur, Castrensibus etiam tantò magis convenit, quò addictior, ut supra vidimus, ipsorum nexus. Praeter fidem, ab omni omninò vasallo praestandam, servitia quoque, ad custodiam & tuitio-

De obligatione inter Dominum & Vasallum Castrensem: in specie ad quò Vasallus tenentur.

(f) Addantur Gundlingiana Fascic. III. num. 1. von der gesamten Hand aufer Sachsen / ex qua, Viri Illustris, meditatione, ratio succedendi in feudis Castrensibus, & antiqua & hodierna, plenius declarari poterit.

(g) Hornius *Prud. Feud. cap. XIV, §. 1.*

tutionem certi alicujus Castris restricta & determinata, propriis sumtibus (h) & in persona praestare, cumque in finem in Castro habitare, ex primaevo instituto, tenentur. A quo tamen immunes fuisse videntur, qui *Ledige-Burgmanne* (i) vocabantur. Comites quoque *Castrenses*, ac reliquos *Officiatos*, per *militem fiduciarium* (k), sive substitutum, citra casum necessitatis, partes suas obiisse, supra jam observavimus: iidem certum armatorum numerum, ad Castris defensionem adducendum, in pactis investiturarum, Domino directo interdum promiserunt. (l) Prout etiam in Castris istis tutissimum refugium quaerebatur, ita ad aperturam illius, quovis tempore domino directo praestandam, *Castrenses*, quâ tales, jam tum obligantur, nec minus tamen id ipsum, Con-Dominis inprimis, disertè promittere solebant. (m) Non rarò quoque pluribus Castris, ut *Castrenses* adscripti, vel ut *Officiati* praefecti fuere.

(n) so-

(h) Conf. locus ex Zyllesio *infra* §. XVI. not. e. adductus.(i) Illorum duo exempla in supra laudata Commentatione ad Serarii Moguntina pag. 642. & 646. leguntur. Eisdem *Castrenses* honorarios fuisse, (quibus necessitas in castro habitandi, illudque custodiendi, non incumbere, tutelâ tamen ipsius Domini fruebantur, & in castro refugium quaerere poterant,) vel solum nomen indicat. (k) Ut in diplomate apud Schaten *Tom. II. pag. 292.* audiunt. (l) Vid. diplomata in Serario locupletato pag. 642. & 645. *Tom. I.* allegata. (m) Conf. diplomata apud Schaten. *Tom. II. pag. 209. 233. 281.* aliâque innumera. De caetero, quod apertura illa vel Jure Majestatico, vel Jure foederis, vel feudi jure debeatur, B. Dn. Beyer *Pofit. Feudi. cap. 3. §. 74. & seqq.* rectè observavit.

(8)

(n) Solebant porrò *Castrenses*, ad castri defensionem semet ità obstringere, ut praeter Imperatorem, certos Regionum Dominos, contra quos è castro pugnare nollent, nominatim exciperent, sicque feuda sua, ut non ligia susciperent. (o) Qualis de caetero nexus ille fuerit, quo *Castrenses* Domino suo directo devincti, denuò exinde apparet, quòd cum castro, in feudum concessio, (p) aliisque modis alienati (q) ab uno ad aliud castrum translati, (r) obfidesque dati (s) fuerint, & sub obstagio pro domino suo sese obligaverint. (t) Quòd alienatio feudi *Castrensis* ipsis, peraeque ac aliis vasallis, interdicta sit, ex superioribus jam tum liquet. (u) Quam culpam

D 3

(n) Vid. Charta apud Feltmann. *de feud.* pag. 19. & Schilter *d. l.* pag. 439. &c. (o) Ita in instrumento, de anno 1323, quod apud Serarium *Tom. I.* pag. 645. in *supplem. num. 5.* allegatur: *Archi-Episcopus Moguntinus fratres de litare Castrenses Neuenburgensibus accensuit, pollicitus, se ipsis haud secus ac ceteris castri defensoribus, contra quosvis, Ecclesia Colonienſi tantum excepta, adfuturum; illi vicissim spondere, se Archi-Ep. adversus quosvis, Colonienſi similiter excepto, ope sua praesto futuros. Quod si etiam contingeret, ut Moguntina & Colonienſis Ecclesia similitate quadam inter se consistarentur, sese neutram partem secuturos esse.* Idem in Diplomatum supra jam allegatis, tantum non omnibus, invenies. (p) Vid. supra alleg. Diploma Trevirensis *Deauët, Sayn, sub Lit. H. subjunctum.*

(q) Vid. Schilter. *d. l.* pag. 442. & 444. (r) Idem *d. l.* pag. 439. (s) Schaten *Tom. I. Ann. Paderb.* pag. 877. (t) Idem *Tom. II.* pag. 55. (u) In iisdem nec sub infeudatio locum invenit, nisi accedente Domini consensu, aut annali praescriptione, *cap. 136. Jur. F. Alem.* ibique Schilter. *§. 2.* In feudis Imperii *Castrenſibus*, in dotalitium concedendis, consensum Imp. dudum olim requisitum fuisse, idem Schilter. ad *cap. 26. F. A. §. II.* observavit.

pam praestet is, cui Castrum custodia concedita, disquirat Rhetius *ad 1. feud. 2. pag. 140.*

Quid Domino directo incumbat.

§. XV. Reciproca illa fides, à Domino directo vicissim praestanda, illud pariter exigit, ut *Castrenses* suos, ab aliorum impetitionibus & injuriis factos tectos praestet, liberam habitationem (x) nec non alias res, in feudum concessas, plenissimè utendas fruendas permittat, (y) servitia ultra modum conventum non exigat, nec ad militaria campestria eosdem evocet (z) Pacem (a) castrensem, (quam ipsi Con-Domini (b) jurejurando firmare solebant) tueatur. De caetero dominium suum directum aliis cedere potest, modò non sint inferioris clypei, alioquin Castrum indefensum relinquere, possunt *Castrenses*, & tamen feuda sua retinent. *cap. 138. Jur.*

(x) Haec enim sub feudis hisce primariò continetur, unde, cum Stuckio, Eybenius *Elect. feudal. cap. 3 §. 10. die Burg. Lehen* inferri suà natura *nichts mehr/dann die bloße habitation.*

(y) Res, annualse praestations in feudum castrense concedi solitas, admodum varias fuisse, ex superioribus liquet. Non raro etiam dominus directus facultatem sibi reservabat, praestations illas immutandi, vid. charta Responso Marburgensi *de restitut. Bar. Vallendar anno 1612. seorsim excuso*, sub *num. 4.* adjuncta.

(z) Prout *Jur. Feud. Alem. cap. 139. Jur. Saxon. cap. 38.* disertè expressum. Nonnunquam etiam Castrenses specialibus pactis aut privilegiis hoc nomine sibi prospexerunt, vid. diploma Rudolphi I. Imp. apud Lunig. *part. spec. 3. Contin. 2. Fortsetzung Num. 75.* & apud Schaten. *part. 1. pag. 377.*

(a) De qua, Respondentis Venerandus Dn. Parens, in *Dissertatione Solenni de Signo Pacis vom Burg-Frieden* anno 1697. Giesae edita, plura singularia annotavit.

(b) Vid. Schaten. *Tom. 11. pag. 271.*

Jur. Feud. Alem. ibique Schilter. Quodsi Castrum, à re in feudum castrènze concessà separetur, *Castrenses*, jure feudi recti, sua retinent (c). Denique & expectativam à Domino in feudo Castrensi aliis concedi posse, *cap. 136. & 137. Jur. Feud. Alem.* disertè provisum (d). Quae singula, dum ad finem properamus, per saturam heic retulisse sufficiat.

§. XVI. Superesset, ut ad modos pergamus, quibus obligatio illa solvitur, ipsumque feudum castrènze extinguitur. Quandoquidem verò, quae Dd. de feudis in genere annotarunt, tantum non omnia, *castrènsibus* quoque conveniunt, ideò, ne actum agamus, non nisi singularia nonnulla, haec nostra attinentia, huc conducemus. Dum autem Schilterus *feudorum castrènsium* intuitu, sequentem, *ex capit. 143. Juris Feud. Alem.* efformatam, regulam generalem nobis suggerit: *dominum non nisi ob tres causas ad privationem feudi castrènsis agere posse, ob fidem quovis modo violatam, speciatim ob castrum non custoditum, sique à domino evocatus intra sex septimanas non compareat, & denique ob injuriam, pari, de feudo castrènsi illatam:* prima quidem & secunda causa extra omnem controversiam positae. (e) Tertia verò à Dn. Thoma-

De modis quibus obligatio feudalis dissolvitur, & feudum castrènze amittitur.

fio (f)

(c) Vid. Schilter. in *Comment. ad J. F. A. pag. 452. ibique alleg.*
 (d) Adde Schilter. in *Commentar. ad d. cap. 136.* ubi etiam de casu, si uxor ultimi vasalli praegnans sit, an expectativarium excludat? (e) Ad secundam causam exemplum

fio (f) in dubium vocatur, eò quòd Autor vetus de *Benef. §. 6. 7.* tantum duarum causarum, ob quas dominus contra vasallum agere possit, mentionem faciat, & vocabulum *Taq; Dingen/* in Jure Feud Saxon. non *convenire*, sed *citare* significet, nullaque ratio appareat, cur ob injuriam con-vasallo illatam, *Castrensis* feudo privari debeat, indeque arguit, compilatorem Juris Suevici, sensu Juris Saxonici non rectè percepto, in hunc errorem prolapsum esse: circa quam tamen controversiam, in praefens subsistimus. Sicut autem supra observavimus *feudum Castrense*, interveniente oppignorazione quandoque concedi, ità dubium non est, factà relictione castrì, id ipsum extingui, (g) Quodsi verò Castrum, sine culpa

plum apud Zyllesium *Defens. Abbat. S. Maxim. part. 3. Docum. 29.* pertinet, ubi Theodorus Abbas, quod jus habuerit quendam Castrensi-um suorum, ob castrum non custoditum feudo privandi, his verbis memorat: *Orta inter me & Archi-Episcopum Eberhardum se-nditione, cum rei ità poposcisset necessitas ut castrum S. Maximini custodire, ac munire deberem, Guntramo, (hunc antea Scaremannum suum vocaverat) ut ad me veniret, & intra Castellum nostrum cum suo sumtu excubias faceret, usque tertio mandavi, sed nullo modo hoc efficere potui. Tandem ad ultimum, post legitimas inducias, cum ad rationes posui, & iusto iudicio suorum parium, beneficium, quod ex me tenebat, ei auferre debui.*

(f) In *Dissertat. de Aut. lib. vet. de Benef. §. 47.*

(g) Modò aliud non sit conventum, (qualem casum *supra pag. 14. notà 1.* habuimus) sed factà relictione, castrum omni ex parte liberum, debitori restituendum sit: id quod in diploma à Dn. Commentatore ad Serarii *Mogunt. T. 1. pag. 637. allegato §. 11.* ità effertur: *castrum liberum & disburgarum restituere: ubi*

culpa Castrensiū, destruat, iidem nihilominus feuda sua, jure feudi recti, retinent, usque dum Castrum reaedificatum fuerit, tunc autem intra octiduum ad illud redire jubentur, vid. *Cap. 147. Jur. Feud. Alem.* ibique Schilter.

§. XVII. Refutationem, in feudo castrensi non minus, ac in reliquis feudis locum invenire, consentiunt omnes, modò non fiat intempestive, aut pactum de non refutando investiturae adjectum sit (h). Insignem tamen difficultatem circa *Capit. 147. Jur. Feud. Alem.* offendimus, cujus verba sub rubro: **wer Burg-Lehen uff gie** / apud Schilterum sunt sequentia: **Unde wil ein Man sin Burg-Lehen sine Herren uffgeben / das inag ime der Herre nit geweren er muß es von sine neinen / er verwürket denn / also hievor gesprochen ist.** Capitulum hocce Schilterus idiomate Latino ita reddidit: *Si vasallus feudum castrense refutare vult Domino, non potest hic illud denegare, sed oportet ipsum feudum ab eo recipere, aliàs feudum amittit, ut*

E *antea*

ubi tamen, quod in transitu notamus, haud dubie *diubrigatum* legendum, vid. du Frène *Glossar. vb. Briga* ut ita idem significet ac *frey und unberbrüchlich* / sive ohne allen Anspruch: In *Spec. Suv. cap. 60. §. 3. cap. 296. & cap. 304.* idem exprimitur: *Daß es ihm niemand gebrechen möge* / indeque vocabulum illud *diubrigare* quin & Itatorum, *briga*, à German. *brechen* / forte descendere L. B. nobiscum conjiciet.

(h) Quale exemplum ex Decreto Ruperti Imp. inter Comitum Carrimelibocensem & Equitem de Bellersheim, de anno 1405, refert Schilter. *d. l. pag. 455.* ibi: **und soll derselbe von B. und sine Libes Lehns-Erben / des vorgeanten Grave Johans und seiner Erben Burgmanne sin fürbas ewiglich / nimmer offzusagen.**

antea fuit dictum. In Goldasti editione (i) idem textus, cap. 149. sub rubro: der ein Burg-Lehen uffgibt / ita legitur: Und wil ein Mann sein Burg-Lehen seinem Herren uffgeben / des mag ihm der Herr nicht gewidern / er muß es von ihm nemen / er verwirrde es dan / als hievor geschriben ist / und der Herr mag es ihm nicht nehmen.

Schilteri §. XVIII. Quinquam verò Dn. Schilter, in *Commentar. ad d. cap.*, difficultatem hanc sicco pede praeter-
 nes circa iverit, attamen silentium ipsius, tum & ipsa *d. cap.* ver-
 bunc tex- sio Latina, satis indicant, Virum de Jurisprudencia
 tum. Germanica optimè promeritum, probè sensisse, quod
 lectio illius vitiosa sit, eiùque medelam afferre voluisse.
 Rem ipsam quod attinet, in utraque editione *d. capit.*
 verba, sicut jacent, idoneum sensum non invenire, L.
 B. facile agnosceret, dumque verba illius finalia, ad an-
 tecedentia se referunt, in his verò nuppiam reperitur,
 quod Schilterus versioni suae inseruit, ac si dominus,
feudum castrense à vasallo refutante recipere recusans,
 jure suo statim excidat, quin potius in *cap. 136.* expres-
 sis verbis dicitur, quod feudum castrense quoad mul-
 tiam, cum feudis rectis exactè conveniat; tantum ve-
 rò abest, ut dominus feudum rectum sibi refutatum re-
 cipere nolens, dominium directum amittat, ut potius
 per *caput 3. Juris F. Alem.* (k) vasallus, tali casu va-
 cuam

(i) Reichs-Satzungen part. I. pag. 223. (k) Verba *d. cap.*
 5. è versione Schilteri, haec sunt: Si quis vasallus feudum
 suum domino suo vult refutare, nec ulterius istud ab ipso tenere
 ipse (Dominus) non potest de jure hoc denegare, sed debet ab
 eo id

cuam feudi possessionem derelinquere jubeatur. Ex quibus omnibus, apparet verba illa, quae Dn. Schilter versioni suae inferuit, textui sanando haud sufficere; quin potius sensum illius magis adhuc turbare.

§. XIX. Eaedem difficultates & nos, ingenuè fatemur, aliquamdiu dubios incertosque reddidère; postquam verò utramque, & Schilteri, & Goldasti editionem (cum qua ultima, plura exemplaria, quae consulimus, conveniunt) tum & cap. 5. & 136. cum hoc nostro conferre instituimus, solâ verborum transpositione, sine ulla textus correctione (quam perinde ac confessionem antinomiae, pro sacra anchora demum adhibendam esse, Huberus alicubi recte judicat) textum hunc integritati suae restitui posse deprehendimus: sic itaque d. capit. 147. ex editione Goldasti verò cap. 149. legendum censemus: *Und will ein Mann sein Burg, Lehen seinen Herren usgeben / des mag ihm der Herr nicht gewidern / er muß es von ihm nehmen; Und der Herr mag es ihm nicht nehmen / er verwürcke es dann / als hievor geschrieben ist.* Quò ipsò, sensus d. cap. planissimus evadit, emblema verò, à Dn. Schiltero versioni Latinae d. cap. intrusum, velut analogiae Juris Patrii repugnans, simul eliminatur, & prout d. cap. 147. ad antecedentia se refert, cap. 5. autem, in eadem materia, ad subsequentia provocat, utraque hœc modò in luculentam consonantiam rediguntur.

E 2

§. XX.

eo id recipere. — Quodsi dominus non recipit ab eo, vasallus nihilominus liber est à vasallagio suo: vicissim debet hic possessionem feudi, quod ab eo tenet, vacuum domino relinquere. Contra verò Dominus non potest hoc adversus vasallum facere, nisi per feloniam feudum amittat, de qua postea docebitur.

Idem textus, verborum transpositione, integritati suae restituitur.

*Quis iudex
fit in causis
feuda ca-
strensis ac-
cipientibus.*

§. XX. Denique, ut finiamus, illud adhuc ad-
dimus, quamvis aliàs iudicium causarum feudali-
um Dominum & Pares Curiae pertineat, *I. F. 18. II. F. 40.*
55 §. 5. attamen in causis *feuda castrensis* attinentibus,
non alios Pares admitti, quam qui simul *Castrenses* sint,
(k) Iudicium ipsum quoque, non nisi in Castro, cui
addicti, & quidem portis apertis, institui olim potuisse,
Jus Feud. Alem. cap. 139. & 141. fidem nobis facere. Su-
perest quidem, ut ad alteram, eamque planiorem ar-
gumenti nostri partem nunc pergamus, & ex literis in-
vestiturarum aevi recentioris, rebusque iudicatis,
pluribus adstruamus quòd quamvis hodie non omnes
consuetudines Patriae, haecenus enumeratae, in
Curiis Feudalibus peraequè observentur; quin potius,
ex quo, mutatâ praesidiorum ratione, *Castrenses* defen-
sioni ac tuitioni Castrorum non amplius vacarunt, plu-
rima quoque circa *feuda castrensis* immutata sint: quòd,
inquam, primae aevi suam naturam & indolem in reliquis
tamen retinuerint. Verùm Exercitii Academici mensura
nunc quidem jubet, ut his in aliud tempus reservatis, filum
heic abruptamus. DEO autem T.O.M. pro largissima
benedictione, studiis nostris haecenus concessâ, gratias
agimus devotissimas, Eique porro vias nostras
commendamus.

(k) Antiquitatem hujus instituti, diploma apud Schaten. *Annal.*
Paderb. tom. I. pag. 783. satis confirmat. Add. Schilt. *ad d. c. 139.*

CORRIGENDA.

Pag. 9. lin. 10. Matthaci, l. Ant. Matthaci, *pag. 14. not. n. lin. 3.* Span-
gerbii l. Spangenbergii, *pag. 16. lin. 10.* habitacione l. habitacione in castro
pag. 20. nota m. eruditissima l. eruditissima.

Marburg, Diss., 1719-24

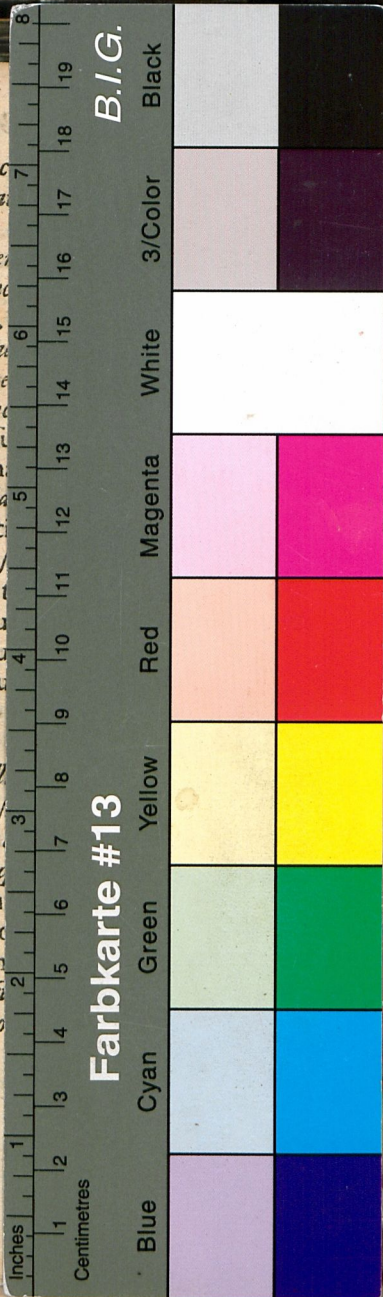
ULB Halle	3
003 599 06X	
	

7A → OLSb. †
Nur 4 H. 11 Stück vorlag

VD 8

B.I.G.

Farbkarte #13

83 To. F. 420

F. 7. num. 32. G.

Q. D. B. V.
DE

1722, 4^a

12

F E V D I S CASTRENSIBVS,

T. 331

Don
Burg-Wehen!

PRAESIDE,

**IOHANN. WILHELMO
WALDSCHMIEDT, JCTO,
SERENISSIMI ET POTENTISSIMI
HASSIAE LANDGRAVII PRO-CANCELLARIO
ACADEMIAE, CONSILIARIO REGIMINIS,
ET PROFESSORE P. O.**

DISPVTABIT,

AD DIEM APRILIS MDCCXXII.
A. & R.

GOTHARD. FRIDER. APPOLDT,
ONOLDO FRANCVS.

MARBV RGI CATTORVM,
TYPIS PHILIPPI CASIMIRI MÜLLERI, ACAD.

